BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI SONER AKSOY (Kütahya) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükûmet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Vedat Yücesan, Eskişehir Milletvekili.

Buyurun Sayın Yücesan.

MEHMET VEDAT YÜCESAN (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1041 sıra sayılı Petrol Kanunu'nun 4'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında görüşlerimi belirtmek üzere söz almış bulunuyorum. Konuşmama başlamadan önce, yüce heyetinizi şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, Petrol Kanunu Tasarısı millî menfaatlerimizi koruyan bir tasarı değildir değerli arkadaşlarım. Yapılan değişikliklerle, ülke yararını ve sektördeki kamu kuruluşlarını önceleyen korumacı yasa maddelerinin mevcut yasadan çıkartılması amaçlanmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, yabancı şirketlere, uluslararası tekellere avantaj sağlayan bir dizi kolaylıklar getirilmektedir. Öncelikle, mevcut yasadaki 13'üncü madde tasarıyla kaldırılarak, çıkarılan petrolün tamamının ihraç edilmesine olanak sağlanmaktadır. Yani, memleket ihtiyacı için daha önceden ayrılan pay olmayacaktır.

Diğer taraftan, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı pasifize edilmektedir. Türkiye'de petrol arama ve çıkarma zor ve risklidir. Diğer koşullar da dikkate alındığında, özel şirketlerin büyük yatırım yapmalarını beklemek pek gerçekçi olmayacaktır. Bu durum, TPAO'nun önemini artırmaktadır. Ancak, Meclis çatısının altında görüştüğümüz bu tasarıyla TPAO'nun ülke içi ve dışında devlet adına hareket etmesi devre dışı bırakılmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, millî kuruluşumuz Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının elli bir yıllık petrol sektöründeki faaliyetleri, bilgi birikimi, tecrübesi, personeli, arşivi bir kenara bırakılarak bu şekilde pasifize edilmesi kabul edilemez değerli arkadaşlarım. Ülke yararını gözetme anlayışını terk eden, ulusal kuruluşlarımızı devre dışı bırakarak, atıl bırakarak uluslararası şirketlere avantaj sağlayan bu kanun tasarısı ileride çok büyük sıkıntılara yol açacaktır. Petrol kaynaklarımız, ulus ötesi tekellerin kâr-zarar hesabına terk edilmektedir. Petrol kaynaklarımız, teşvik adı altında uluslararası şirketlere devredilmektedir.

Tasarıyla, ülkemizde üretilen ham petrolden alınan yüzde 12,8'lik devlet hissesi oranlarında büyük indirimler yapılarak, buradan sağlanan mevcut gelirler, şirketler lehine yüzde 75 oranında düşürülerek, ülke, büyük bir gelir kaybına uğratılmaktadır. Kara ve denizlerde petrol ve doğal gazın günlük üretimine bağlı olarak kademeli olarak düşürülmektedir. Su derinliği 0-500 metre arasındaki sahalardan yapılan üretimden yüzde 5; 501-1.000 metre arasındaki sahalardan yapılan üretimden yüzde 10; 1.001 metre ile 1.500 metre arasındaki sahalardan yapılan üretimden yüzde 20; 1.500 metreden fazla olan sahalarda yapılan üretimden yüzde 30 oranında daha az devlet hissesi alınmaktadır. Çıkarılan petrolün az olması durumunda yüzde 50 oranında ikinci bir indirim olarak devlet hissesi neredeyse ortadan kaldırılmaktadır.

Denizlerimiz, petrol aramacılığı açısından en bakir alanlarımızdır. Denizlerimizde, çeşitli nedenlerden dolayı önemli ölçüde arama faaliyeti yapılmamıştır. Özellikle, Karadeniz'de petrol çıkma umudu oldukça yüksektir. Karadeniz'in derinliği 1.500 metreden daha fazladır. Karadeniz'de petrol çıkması durumunda, tasarıdaki abartılı indirim oranlarının yasalaşması hâlinde devletimiz önemli bir gelirden mahrum kalmış olacaktır. Devletin gelir kaybı yılda yüzlerce milyon doları bulacaktır.